

ГЛОБАЛ ГРОУП КОНСАЛТИНГ

ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА ЗА НЕПРОФИТНИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА 2024 ГОДИНА

Јануари 2025

www.mojkonsultant.mk

Smetkovoditeli.com.mk

ВОВЕД

Непрофитните организации се должни да водат сметководство, составуваат и поднесуваат финансиските извештаи во согласност со:

- Законот за сметководството за непрофитните организации (во натамошниот текст: "Законот за сметководството") и прифатените сметководствени принципи, сметководствено прифатената практика и сметководствени стандарди доколку не се во спротивност со овој закон или друг пропис, со цел за точно, вистинито, сигурно, сеопфатно, благовремено, ажурно и поединечно искажување на билансните позиции, состојбата на средствата, обврските, изворите на средства, приходите и расходите и резултатите од работењето.
- Правилник за сметководството на непрофитните организации ("Службен весник на РМ", број 42/03, 8/09 и 175/11, во натамошниот текст: Правилникот);
- Правилник за сметковниот план и билансите на непрофитните организации ("Службен весник на РМ", број 117/05 и 11/06);
- Правилник за содржината на одделните сметки во Сметковниот план на непрофитните организации ("Службен весник на РМ", број 117/05);
- Правилник за посебните податоци потребни за системот на државната евиденција и за формата и содржината на образецот на државната евиденција ("Службен весник на РМ", број 2/08, 39/10, 13/11, 9/12, 101/14 и 101/14);
- Правилник за формата, содржината и начинот на составување на образецот за распределба на остварените приходи по дејности "СПД" Рекапитулар ("Службен весник на РМ", број 2/08, 13/12 и 72/14);

НЕПРОФИТНА ОРГАНИЗАЦИЈА

Непрофитните организации преставуваат субјекти основани заради остварување или заштита на непрофитни интереси на своите членови и основачи, односно остварување на одредена поширока општествена цел, без намери за создавање профит.

Согласно член 1 од Законот за сметководството на непрофитните организации (Службен весник на РМ, број 24/03...122/21), како обврзници за изготвување на годишна сметка спаѓаат следниве видови на непрофитни организации:

- Стопанските интересни заедници;
- Здруженијата на граѓани и фондации;
- Други облици на здружување;
- Политичките партии;
- Верските заедници;
- Религиозните групи и други;
- Црвениот крст на Република Македонија;
- Здруженијата на странци;
- Странските и меѓународни невладини организации;
- Хуманитарните организации и здруженија;
- Други правни лица основани со посебни прописи од кои произлегува дека се непрофитни организации, доколку поинаку не е регулирано со друг пропис.

КОЈ НЕМА ОБВРСКА ЗА СОСТАВУВАЊЕ НА ГОДИШНА СМЕТКА ОД НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Врз основа на член 18 од Законот за сметководството за непрофитните организации, непрофитните организации чијашто вкупна вредност на имотот или годишниот приход е **помал од 2.500 ЕВРА** во денарска противвредност не се обврзани да составуваат финансиски извештаи и да ги доставуваат во согласност со овој закон.

Според информациите од Централниот регистар, непрофитните организации кои според законот немаат обврска да достават годишна сметка потребно е да достават единствено Одлука во која ќе наведат дека ги исполнуваат критериумите на член 18 од Законот за сметководство на непрофитни организации.

Урнек од Одлуката можете да најдете на нашата веб страна smetkovoditeli.com.mk

Билансот на состојбата е образец кој се изготвува согласно Законот за трговските друштва, Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), и истиот е пропишан со Правилникот за форма и содржина на годишна сметка ("Службен весник на РМ" 52/11, 174/11, 9/12, 13/12 и 60/14).

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

Во однос на Управата за јавни приходи се доставува образец ДБ-НП/ВП под услов Непрофитната организација да остварува **приходи од стопанска дејност над 1.000.000 денари**.

Доколку не оставаруваат приходи над 1.000.000 денари од стопанската дејност истите немаат обврска да доставуваат никакви обрасци до Управата за Јавни приходи.

КОИ СЕ ОСНОВНИ ИЗВЕШТАИ КОИ Е ПОТРЕБНО ДА ГИ ИЗГОТВАТ НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Врз основа на Законот за сметководство на непрофитни организации, истите е потребно да ги состават следниве **основни финансиски извештаи**:

- **Биланс на состојба** (кој ја прикажува состојбата на средствата, обврските и изворите на средствата на одреден датум)
- **Биланс на приходи и расходи** (ги прикажува приходите и расходите, односно вишокот или кусокот остварен во деловната година или во нејкој друг период во текот на деловната година)
- **Белешка за распоредување на резултатот** (детална разработка и дополнување на податоците од Билансот на состојба и од Билансот на приходи и расходи)

Основните финансиски извештаи мораат да дадат **точен, вистинит, и целосен** преглед на средствата, обврските, извори на средствата и приходите и расходите.

Основните финансиски извештаи мораат да се чуваат **трајно и во изворна форма**.

Основните финансиски извештаи се составуваат за деловната година и тоа на македонски јазик и во денари.

НАЧИН НА ВОДЕЊЕ НА СМЕТКОВОДСТВО

Непрофитните организации се должни да го водат сметководството по системот на двојно сметководство, а според распоредот на сметките од сметковниот план за непрофитните организации.

Непрофитните организации се должни да водат деловни книги во согласност со одредбите на Законот за непрофитни организации, прифатената стандардна сметководствена практика и сметководствени стандарди.

Преку деловните книги се обезбедуваат еднообразни евиденции и други облици на евиденции со кои се обезбедуваат согледувања за состојбата и за движењата на средствата, обврските, изворите на средствата, приходите, расходите и резултатот од работењето.

Непрофитните организации водат евиденција за приходите и расходите, изработуваат планови, извештаи и анализи.

Деловните книги на непрофитните организации се:

- дневник,
- главна книга и
- помошни книги (аналитичка евиденција).

Задолжителни помошни книги се:

- книга за благајната,
- книга за набавки,
- книга (попис) на капиталниот имот-постојани средства,
- книга на влезни сметки и
- книга на излезни сметки.

Непрофитните организации на крајот на деловната година ги заклучуваат и ги поврзуваат деловните книги. Дневникот и главната книга ги потпишува законскиот застапник на непрофитната организација или лице кое што тој ќе го овласти.

Со потписот се потврдува **точноста и усогласеноста** со законските одредби.

Ако сметководствените податоци се обработуваат со електронски сметач, откако дневникот и главната книга ќе се заклучат, непрофитните организации се должни да ги отпечатаат а потоа да ги поврзат.

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

Деловните книги се чуваат најмалку:

- дневникот и главната книга десет години,
- помошните книги (аналитичката евиденција) пет години,

Рокот на чувањето на деловните книги почнува со последниот датум од годината на работењето на која што се однесуваат.

Сметководствените документи се чуваат во изворна форма или пренесени на некои од медиумите за автоматска или микрографска обработка на податоците или на друг соодветен начин.

Сметководствените документи, по својот вид, се чуваат во следните рокови:

- трајно се чуваат конечните пресметки на плати на вработените како и исплатните листи на платите на вработените ако содржат битни податоци за вработените;
- пет години се чуваат сметководствените документи врз основа на кои се внесени податоците во деловните книги;
- три години се чуваат исправите што се однесуваат на платниот промет;
- две години се чуваат продажните и контролните блокови, помошните пресметки и слични исправи.

ПРИЗНАВАЊЕ НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ

Признавањето на приходите и расходите на непрофитните организации се спроведува според сметководствено начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции.

Сметководственото начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции значи **приходите да се признаат во пресметковниот период** во кој што настанале според критериумот на мерливост и расположливост. **Приходите се мерливи кога можат да се искажат вредносно.** Приходите се расположливи кога се остварени во пресметковниот период или во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и служат за покритие на обврските од тој пресметковен период.

Сметководственото начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции значи **расходите да се признаваат во пресметковниот период во кој што настанале или во рок од 30 дена** по истекот на пресметковниот период под услов обврската за плаќање да настанала во тој пресметковен период.

Ставките на залихите на материјали се признаваат во расходи по набавна вредност. Набавната вредност ја сочинува куповната цена, зголемена за увозните царини, данок на додадена вредност, издатоците за превоз и сите други издатоци кои директно може да се додадат на набавната вредност односно на трошоците за набавка, намалени за дисконти и за рабати.

ПРОЦЕНУВАЊЕ НА БИЛАНСНИ ПОЗИЦИИ

Под проценување на билансните позиции се подразбира **утврдување на вредноста на одделни билансни позиции.**

Непрофитните организации се должни проценувањето на билансните позиции содржани во главната книга да го спроведат според сметководственото начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции.

Долгорочните и краткорочните средства се искажуваат по набавна вредност. Набавната вредност на долгорочните и краткорочните средства ја сочинува куповната цена зголемена за увозни царини, данок на додадена вредност, издатоците за превоз и сите други издатоци кои директно можат да се додадат на набавната вредност односно на трошоците за набавка.

Паричните средства во благајната и на сметките во домашна валута се внесуваат во главната книга во номинален износ, а во странска валута по курсот на Народната банка на Република Македонија на денот на билансирањето.

Билансните позиции на побарувањата и обврските се признаваат според договорените износи во договорот.

Отписот на вредноста на долгорочните средства се спроведува со **праволиниска метода на отпис** со примена на годишни стапки пропишани пропишани со Правилникот за сметководство за непрофитните организации. (во прилог на овој Прирачник)

Амортизацијата се пресметува поединечно за секое средство во рамките на амортизационите групи, седодека вредноста на средствата не биде во целост надоместена.

За износот на пресметаната амортизација на долгорочните средства кај непрофитните организации **се намалуваат и средствата и изворите на финансирање.**

- ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА -

Основица за отпис на долгорочните средства е набавната, односно **ревалоризираната вредност на долгорочните средства**.

Долгорочните средства чија поединечна вредност во моментот на набавката е пониска од 300 евра во денарска противвредност се класифицира како ситен инвентар којшто се отпишува еднократно независно од корисниот век на употреба.

Пример 1- АМОРТИЗАЦИЈА

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	198		Активни временски разграничувања	100.000	
		220	Обврски спрема добавувачи		100.000
			По фактура за Набавени компјутери		
	013		Опрема	100.000	
		900	Деловен фонд		100.000
			Компјутери ставени во употреба		
	441		Средства за опрема	100.000	
		100	Жиро сметка		100.000
	220		Обврски спрема добавувачи	100.000	
		198	Активни временски разграничувања		100.000
			Платена опрема по извод		
	900		Деловен фонд	11.667	
		029	Исправка на вредноста на материјални средства		11.667

Здружение на граѓани Самосвест, не регистриран ддв обврзник, во текот на 2024 година во месец мај набавило компјутери во износ од 100.000 денари (95.238+4.762).
 Фактурата по основ на истите е платена на 02 јуни на извод бр.100.
 Компјутерите се ставени во употреба и за истите е почната пресметка на амортизација за 2024 година од 01 јуни 2024 година.
 Согласно Номенклатурата, односно пропишаните стапки за амортизација истата се амортизира со стапка од 20%.

Набавна вредност на компјутери = 100.000 денари
 Стапка на амортизација – 20%
 Ставена во употреба од 01 јуни 2024 година
 Амортизација за 2024 година = 100.000 * 20% / 12 * 7 месеци = 11.667

ПОПИС

Согласно законот за непрофитни организации истите се должни најмалку еднаш годишно да вршат усогласување на состојбата на средствата и нивните извори, искажани во сметководството со фактичката состојба, што се утврдува со **попис на 31 декември**.

Со пописот **се утврдува состојбата на:**

- паричните средства,
- материјалните и нематеријалните средства кои се во употреба, вон употреба и во подготовка,
- хартиите од вредност,
- материјалните,
- резервните делови,
- ситниот инвентар,
- побарувањата,
- обврските,
- средствата од друг субјект кои се наоѓаат кај непрофитната организација и
- сопствените средства на непрофитната организација кои се наоѓаат кај друг субјект на ден 31 декември.

Непрофитните организации формираат потребен број постојани или повремени комисији за попис, ги определуваат работите што треба да ги изврши комисијата за пописи и лица кои материјално се задолжени за средствата што се опишуваат и нивните непосредни раководители, го определуваат датумот кога започнува пописот, времето на вршење на пописот и рокот за доставување на извештајот за извршениот попис со приложените пописни листи, со тоа што рокот за доставувањето на овој извештај и пописните листи до сметководствената служба, може да биде **најдоцна дваесет дена** пред рокот пропишан за доставување на годишната сметка.

Лицата кои што се материјално должени за средствата што се опишуваат, најдоцна до денот определен за почнување на пописот ги групираат, означуваат средствата за ради нивно полесно, побрзо и правилно опишување.

Податоците за пописот се внесуваат поединечно **во натурални и парични вредности** во пописните листи, кои се сметководствен документ чија вредност со потпис ја потврдуваат членовите на пописната комисија.

Промените настанати помеѓу денот на опишувањето и определениот ден под кој пописот се врши, се внесуваат во пописните листи дополнително врз основа на сметководствени искази за тие промени.

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

РЕВАЛОРИЗАЦИЈА

Согласно член 29 од Правилникот, непрофитните организации вршат **ревалоризација на долгорочните средства** (материјалните и нематеријалните средства) при:

- нивно повлекување од употреба и отуѓување или
- поради повторно вреднување, со стапката на пораст на цените на производителите на индустриски производи објавена од Државниот завод за статистика.

⇒ **Ревалоризација при повлекување од употреба**

Ревалоризација на долгорочните средства при нивното повлекување од употреба и отуѓување, се врши така што сите состојби на долгорочните средства од претходната година се множат со индексот на кумулативниот пораст на цените на производителите на индустриски производи на домашен пазар од почетокот на пресметковниот период до крајот на месецот во кој средствата се расходуваат или отуѓени.

Основица за ревалоризација на долгорочните средства претставува набавната вредност на средствата и нивната сметководствено искажана акумулирана амортизација (исправка на вредноста).

⇒ **Ревалоризација при повторно вреднување на средства**

Ревалоризацијата при повторно вреднување на средствата се врши така што сите состојби на долгорочните средства од претходната година се множат со индексот на кумулативниот пораст на цените на производителите на индустриски производи од почетокот до крајот на пресметковниот период, а за долгорочните средства кои се набавени во текот на пресметковниот период нивната состојба се множи со индексот на кумулативниот пораст на цените на производителите на индустриски производи од првиот ден на наредниот месец од месецот во кој е извршена набавката (вложувањето) до крајот на пресметковниот период.

Резултатот од ревалоризацијата на долгорочните средства се пренесува во корист или на товар на изворите на средства.

Исклучок:

Ревалоризацијата на земјиштето и шумите претставува разлика меѓу вредноста на крајот од пресметковниот период според просечните пазарни цени утврдени од страна на комисијата за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот од единицата на локалната самоуправа во која се наоѓа земјиштето и шумата и нивната сметководствена вредност.

Ревалоризацијата на основното салдо претставува разликата меѓу вредноста на основното салдо на крајот на пресметковниот период според пазарните цени и неговата сметководствена вредност.

Обрасци за вршење ревалоризација на долгорочните средства

Ревалоризацијата на долгорочните средства (материјалните и нематеријалните), се врши на следните обрасци:

- **Образец РЕВ-1** - Пресметка на годишната ревалоризација на долгорочните средства;
- **Образец РЕВ-2** - Пресметка на ревалоризацијата на отуѓени средства (расходуваните, продадените или на друг начин отуѓени) во текот на годината.

ПОПОЛНУВАЊЕ НА ОБРАСЦИТЕ ЗА ГОДИШНА СМЕТКА КАЈ НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Годишната сметка за 2024 година непрофитните организации ќе ја состават на **следните обрасци**:

1. Биланс на состојбата,
2. Биланс на приходите и расходите и
3. Белешка за распоредување на резултатот.

1. ОБРАЗЕЦ БИЛАНС НА ПРИХОДИТЕ И РАСХОДИТЕ

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Група на конта или конто	
1	2	3		
	РАСХОДИ: МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ, УСЛУГИ И АМОРТИЗАЦИЈА (202 до 210)	201		
1	Потрошени материјали	202	400	Под реден број 1 до 6 се искажуваат износите за потрошени материјали,
2	Потрошена енергија	203	401	

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

3	Други услуги	204	402 и 403	потрошена енергија, други услуги (производствени услуги како што се извршени поправки, сервиси и монтажа на средствата од други лица, ПТТ услуги, услуги за печатење или графички услуги и други производни услуги), превозни - транспортни услуги, издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација.
4	Превозни - транспортни услуги	205	404	
5	Издатоци за реклама, пропаганда и репрезентација	206	405	
6	Амортизација	207	406	
7	Набавна вредност на продадените материјали, стоки и услуги	208	407	
8	Наемнини	209	408	
9	Други материјални расходи	210	409	Под реден број 9 се искажуваат износите за другите материјални расходи кои се прокнижени на konto 409.
10	ДРУГИ РАСХОДИ (212 до 221)	211		
11	Провизија за платниот промет	212	410	Под реден број 11 се искажува податокот за платената провизија на носителот на платен промет.
12	Камати на кредити и заеми	213	411	Под реден број 12 се искажува платената камата на доспеаните кредити и заеми, но не и отплатата на кредитот.
13	Премии за осигурување	214	412	Под реден број 13 се искажува износот на платените премии за осигурување на средствата за 2022 година.
14	Дневници за службено патување и патни трошоци	215	413	Под реден број 14 се искажува износот на исплатени дневници за службено патување во земјата и странство заедно со додатните трошоци (превоз, сместување и слично).
15	Надоместоци на трошоците на работниците и граѓаните	216	414	Под реден број 15 се искажуваат платените надоместоци за превоз на работниците до и од работа, надомест за исхрана, надомест за одвоен живот, теренски додаток, авторски хонорари и друго.
16	Негативни курсни разлики	217	415	Под реден број 16 се искажуваат негативните курсни разлики во текот на 2022 година
17	Членарини	218	416	Под реден број 17 се искажуваат издатоците врз основа на платени членарини во текот на годината.
18	Други расходи	219	417 и 418	Под реден број 18 се искажуваат останатите други расходи кои се прокнижени на сметка 418.
19	Издатоци за меѓународна соработка	220	420	Под реден број 19 се искажуваат исплатените средства за меѓународна соработка.
20	Пренесени средства	221	430	Под реден број 20 се искажува податокот за пренесените средства на други организации.
	КАПИТАЛНИ И ДРУГИ СРЕДСТВА (223 + 224 + 225)	222		
21	а) Средства за градежни објекти	223	440	Под реден број 21-23 се искажува податок за капиталните средства.
22	б) Средства за опрема	224	441	
23	в) Други капитални средства	225	442	
	ПОМОШТИ, ДОНАЦИИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ (227 + 228 + 229)	226		
24	а) Помощи, донации и други давања на правни субјекти	227	450	Под редните броеви 24, 25 и 26 се искажуваат износите за укажана помош на правни и физички лица.
25	б) Надомести и помощи на физички лица	228	451	
26	в) Други помощи и давања	229	455	
	ПЛАТИ И НАДОМЕСТ НА ПЛАТИ (231 + 232)	230		
27	а) Вкалкулирани плати	231	460	Под реден број 27 се искажуваат пресметаните исплатени плати, надоместоци на плати, придонеси врз основа на плати и персоналниот данок.
28	б) Вкалкулирани надомести	232	461	Под реден број 28 се искажуваат надоместоците на плати во бруто износ.

- ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА -

29	Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	233	470	Под реден број 29 се исказуваат даноците и придонесите од приходи како што се: даноци кои се пресметуваат при продажба на одделни материјали и стоки на големо и други слични даноци кои не се засметуваат во цената на чинење на продажбата.
30	Вонредни расходи	234	48	
	ВКУПНО РАСХОДИ (201 + 211 + 222 + 226 + 230 + 233 + 234)	235		
31	Остварен вишок на приходи - добивка пред оданочување (250 минус 235) ако 250 > 235	236	800	
32	Даноци, придонеси и други давачки од добивката	237	810 и 811	
33	Остварен нето вишок - добивка по оданочувањето (236 минус 237)	238	815	
34	Вкупно (235 + 236) или (235 + 237) ако 237 е поголемо од 236 = 252	239		
	ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА НА ПРОИЗВОДИ, СТОКИ И УСЛУГИ (241 + 242)	240		
35	Приходи од продажбата на производи и стоки	241	710	Под реден број 35 до 43 се исказуваат приходите поединечно по видови.
36	Приходи од услуги	242	715	
37	Приходи од камати и позитивни курсни разлики	243	720 и 721	
38	Приходи од чланарини, подароци, донации и приходи од други извори	244	730 и 731	
39	Приходи од кири и закупнини	245	740	
40	Сопствени приходи	246	750	
41	Други приходи	247	760	
42	Пренесен дел од вишокот на приходите од претходна година	248	770	
43	Вонредни приходи	249	78	
	ВКУПНО ПРИХОДИ (240+243+244+245+246+247+248+249)	250		
44	Непокриени расходи (235 минус 250)	251	890	Под реден број 44 се исказува до колку се покажат непокриени расходи.
	ВКУПНО (250 + 251) = 239	252		

2. СОСТАВУВАЊЕ НА БЕЛЕШКА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ НА РЕЗУЛТАТОТ

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Група на конта или конто	
1	2	3		
1	А. ОСТВАРЕН НЕТО ВИШОК - ДОБИВКА	351	815	Под реден број 1 се исказува нето вишокот - добивката. Овој податок треба да се сложува со податокот на реден број 33 од Билансот на приходите и расходите.
2	а) Дел од вишокот - добивка за покривање на загуба од претходни години	352	820	Под реден број 2 се исказува износ во висина на искажаната загуба од минатата година и остатокот се става на реден број 3.
3	Б. ОСТАТОК ОД НЕТО ДОБИВКАТА ЗА РАСПОРЕДУВАЊЕ (351 минус 352)	353		
4	а) Дел за резервниот фонд	354	822	Под реден број 4 до 7 се исказува распоредот на нето вишокот, врз основа на одлука на другиот субјект.
5	б) Дел за деловниот фонд	355	821	
6	в) Дел за плати	356	823	
7	г) Дел за други намени	357	825	
8	д) Дел за пренос во наредната година	358	826	Под реден број 8 се внесува делот од добивката за пренос во наредна година искажан на сметка 296.
9	ѓ) Нераспределен дел од вишокот на приходите - добивката	359	829	
10	А. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ - ЗАГУБА ВО ТЕКОВНАТА ГОДИНА	360		Под реден број 10 се исказуваат непокриените расходи по годишната сметка за 2022 година.

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

11	Б. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ - ЗАГУБА ОД ПОРАНЕШНИ ГОДИНИ	361		Под реден број 11 се искажуваат непокриените расходи од поранешните години.
12	В. ВКУПНА ЗАГУБА ЗА ПОКРИВАЊЕ (360+361) = (363+364+365+366)	362		Под реден број 12 се искажува начинот на покривањето на непокриените расходи.
13	а) Покривање на загубата со дотации	363		
14	б) Покривање на загубата со отпис на побарувањата на доверителите	364		
15	в) Покривање на загубата со намалување на резервите	365		
16	г) Непокриени расходи - загуба	366	090, 092	

3. СОСТАВУВАЊЕ НА ОБРАЗЕЦОТ БИЛАНС НА СОСТОЈБА

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Група на конта или конто	
1	2	3		
	АКТИВА			
	А. ПОСТОЈАНИ СРЕДСТВА (002+003+008+009)	001		
1	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	002	000 до 009 и 028	Под АОП 002 се искажува податок за нематеријалните средства, основачки издатоци, издатоци за истражувања и развој и други нематеријални вложувања и нивната исправка на вредност која се искажува во колона 7 како корективно салдо.
	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (004 до 007)	003		
2	Земјишта и шуми	004	010, 019 и 029	Под АОП 004 до 007 во колона 6 се искажуваат податоци салдата во бруто износ без намалување за нивната исправка на вредноста од контото 010 - земјишта и шуми, 012 - градежите, 013 - опремата, 014 - машини за пишување, сметање, умножување и музички инструменти, 015 - мебел, 016 - превозни средства, 017 - останати средства и 018 - другите материјални вложувања, во колона 6 исправката на вредност од контото 029, а во колона 7 разликата меѓу износите од колона 6 и 7.
3	Градежни објекти	005	012, 019 и 029	
4	Опрема	006	013, 019 и 029	
5	Други материјални средства	007	014 до 018 и 029	
	III. МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ ВЛОЖУВАЊА ВО ПОДГОТОВКА	008	03	Под АОП 008 се искажува податок за нематеријалните и материјалните вложувања во подготовка.
6	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА	009	04	Под АОП 009 се искажува податок за долгорочните финансиски вложувања.
	Б. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА, КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА И АКТИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (011+018+019+020+021+022+023+024)	010		
	I. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА (012 до 017)	011		
7	Жиро-сметка	012	100	Под АОП 012 до 017 се искажува податок за паричните средства на сметката, благајната, девизната сметка, отворените акредитиви, нерезидентната девизна сметка и за другите парични средства.
8	Благајна	013	101	
9	Девизна сметка	014	102	
10	Издвоени парични средства и акредитиви	015	103	
11	Нерезидентна девизна сметка	016	104	
12	Други парични средства	017	108	
13	II. ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ	018	11	Под АОП 018 се искажува салдото на хартиите од вредност.
14	III. КУПУВАЧИ	019	12	Под АОП 019 се искажува податок за побарувањата од купувачите непребиени во бруто износ, а исправка на побарувањата во текот на годината се искажува во колона 6 на Образецот. Податоци се земаат од сметките 120 - купувачи и 129 - исправка на вредноста на побарувањата од купувачите.
15	IV. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАДЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИИ	020	13	Под АОП 020 се искажува податок за побарувањата врз основа на дадени

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

				аванси, депозити и кауции кој се зема од сметката 130.
16	V. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ ПОБАРУВАЊА	021	15	Под АОП 021 се исказува податок за краткорочни - финансиските побарувања од сметките 150, 151 и 155, а нивната исправка од сметка 159 се исказува во колона 6 на образецот.
17	VI. ДРУГИ КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА	022	16	Под АОП 022 други краткорочни побарувања, се исказува податок од сметките 160, 161 и 162 а нивната исправка од konto 169 се исказува во колона 6.
18	VII. ПОБАРУВАЊА ЗА ПОВЕЌЕ ПЛАТЕНИ ДАНОЦИ И ПРИДОНЕСИ	023	17	Под АОП 023 се исказува податок за повеќе платени даноци и придонеси, односно салдата на сметките 170, 171, 172, 173 и 174, а нивната исправка од сметка 179 се исказува во колона 6 на образецот.
	VIII. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (025+026+027)	024		
19	Однапред платени разграничени трошоци	025	190 и 191	Под АОП 025 до 027 се исказува податок за активните временски разграничувања од сметките 190, 191, 196 и 198.
20	Пренесен вишок на приходи од претходната година	026	196	
21	Други активни временски разграничувања	027	198	
	В. МАТЕРИЈАЛИ, РЕЗЕРВНИ ДЕЛОВИ, СИТЕН ИНВЕНТАР, ПРОИЗВОДСТВО, ПРОИЗВОДИ И СТОКИ (од 029 до 034)	028		
22	Материјали на залиха	029	310	Под АОП 029 до 034 во колона 8 се исказува податок за залихите на материјалите, резервните делови, ситен инвентар, производство, производи и стоки, а нивната исправка се исказува во колона 6.
23	Резервни делови	030	320	
24	Ситен инвентар	031	36	
25	Производство	032	60	
26	Производи	033	63	
27	Стоки	034	66	
28	Г. НЕПОКРИЕНИ РАСХОДИ (036+037)	035		
29	Непокриени расходи - загуба од поранешни години	036	090	Под АОП 036 и 037 се исказува збирен податок за непокриените расходи од поранешните и тековната година од сметките 090 и 092.
30	Непокриени расходи - загуба од тековната година	037	092	
	Д. СРЕДСТВА НА РЕЗЕРВИ (039+040)	038		
31	Парични средства на резервите	039	050 и 059	Под АОП 039 и 040 се исказува податок за паричните средства на Резервниот фонд и за пласманите од Резервниот фонд, односно салдата од сметките 050 и 055 нивната исправка од сметката 059 се исказува во колона 6.
32	Пласмани и побарувања од резервниот фонд	040	055 и 059	
	Г. СРЕДСТВА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ	041	08	Под АОП 041 се исказува податок за средствата за други намени, кој податок се зема од сметката 080.
33	ВКУПНА АКТИВА (001+010+028+035+038+041)	042		Под АОП 042 се исказува податок по математички пат за збирот на вкупната актива.
34	ВОНБИЛАНСНА АКТИВА	043	990 до 994	Под АОП 043 се исказува податок на вонбилансната евиденција.
	ПАСИВА: I. ИЗВОРИ НА ДЕЛОВНИТЕ СРЕДСТВА	044		
35	а) Деловен фонд	045	900	Под АОП 045, се исказува состојбата на Деловниот фонд, односно салдото на сметката 900.
36	II. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	046	910	
	III. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (048 до 050)	047		
37	Долгорочни кредити од банки во земјата	048	940	

-ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА-

38	Долгорочни кредити од странство	049	941	Под АОП 048 до 050 се искажува податок за долгорочните обврски, односно салдата на сметките 940, 941 и 945.
39	Други долгорочни обврски	050	945	
	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ И ПАСИВНИ ПРЕСМЕТКОВНИ СМЕТКИ (052 до 061)	051		
40	Хартии од вредност	052	21	Под АОП 052 се искажува податок за хартиите од вредност. Податок се зема од салдото на сметките 210, 211, 212, 213 и 217.
41	б) Добавувачи	053	220	Под АОП 053 се искажува податок за обврските спрема добавувачите на сметки 220.
42	Обврски спрема државата и други институции за даноци и придонеси и други обврски	054	24	Под АОП 054 се искажува податок за обврските за данок на додадена вредност и акцизи, царини и обврски за други даноци и придонеси, односно салдата од сметките 240, 241, 242, 243, 245, 246 и 248.
43	Краткорочни - финансиски обврски	055	25	Под АОП 055 се искажува податок за краткорочните финансиски обврски кој податок се зема од сметките 250, 251 и 255.
44	Други краткорочни обврски	056	26	Под АОП 056 се искажува податок за другите краткорочни обврски, салдото од сметките 260 и 261.
45	Краткорочни обврски спрема меѓународни организации	057	27	
46	Обврски за примени донации во пари од меѓународни организации	058	270	Под АОП 058 до 060 се искажува податок за обврските за примени донации во пари од меѓународни организации, обврски за примени донации во натура од меѓународни организации и други обврски спрема меѓународните организации, односно салдата на сметките 270, 271 и 272.
47	Обврски за примени донации во натура од меѓународни организации	059	271	
48	Други обврски спрема меѓународни организации	060	272	
49	Обврски за плати	061	28	Под АОП 061 се искажува податок за пресметани плати од претходната година кои не се исплатени до крајот на годината, сметките од групата 28.
	V. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (063 до 065)	062		Под АОП 062 до 065 се искажува податок за пасивните временски разграничувања од сметките на групата 29.
50	Пасивни временски разграничувања пресметани и однапред наплатени приходи	063	290 и 291	
51	Дел од вишокот на приходите пренесени во наредните во наредните години	064	296	
52	Други пасивни временски разграничувања	065	298	
53	VI. РЕЗЕРВЕН ФОНД	066	950	Под АОП 066 се искажува податок за Резервниот фонд, од сметка 950.
54	VII. НЕРАСПРЕДЕЛЕН ДЕЛ ОД ВИШОКОТ НА ПРИХОДИТЕ - ДОБИВКАТА	067	97	
55	VIII. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВАТА ЗА ДРУГИ НАМЕНИ	068	980	Под АОП 068 се искажува податок за изворите на средствата за други намени.
	ВКУПНА ПАСИВА (044+046+047+051+062+066+067+068)	069		Под АОП 069 се искажува вкупниот збир на пасивата.
56	ВОНБИЛАНСНА ПАСИВА	070	995 до 999	Под АОП 070 се искажува податок за евентуалната вонбилансна пасива, од сметките 995 до 999.

- ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА -

ПРИМЕРИ ЗА СМЕТКОВОДСТВЕНО ЕВИДЕНТИРАЊЕ КАЈ НЕПРОФИТНИ ОРГАНИЗАЦИИ

ПРИМЕР 2- ИЗДАВАЊЕ ПОД ЗАКУП

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	120		Побарувања од купувачи	12.000	
		298	Други ПВР		12.000
	198		Други АВР	1.831	
		240	Обврски за ДДВ		1.831
			(По фактура за закупнина)		
	100		Жиро сметка	12.000	
		120	Побарувања од купувачи		12.000
		298	Други ПВР	12.000	
		740	Приходи од кирии и закупнини		12.000
			(Наплатено по извод)		

Непрофитната организација “Тест АА” издала деловен простор под закуп на друштвото “Тест ББ”, за што е доставена фактура на корисникот на деловниот простор за за месец декември во износ од 12.000,00 денари со вклучен ДДВ

Начин на пресметка:
 (10.169 x 18%=1.831)
 (10.169+1.831=12.000)

Фактурата е платена.

ПРИМЕР 3- НАБАВКА НА ОПРЕМА

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	013		Опрема	100.000	
		900	Деловен фонд		100.000
			(Набавени принтери по фактура)		
	198		Други АВР	100.000	
		220	Добавувачи		100.000
	220		Добавувачи	100.000	
		100	Жиро сметка		100.000
	441		Средства за опрема	100.000	
		198	Други АВР		100.000
			(Платена опрема)		

Здружението “Тест АА” на ден 01.02.2024 година донело одлука за набавка на опрема во вредност од 100.000 денари. За истото добило фактура од својот добавувач Друштвото “Тест ББ” фактура бр.10/2024. Истата е платена вирмански

ПРИМЕР 4- НАБАВКА НА ОПРЕМА

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	198		Други АВР	100.000	
		220	Добавувачи		100.000
	014		Електронски сметачи	100.000	
		900	Деловен фонд		100.000
			(Набавена опрема)		
	220		Добавувачи	100.000	
		100	Жиро сметка		100.000
			(За платена фактура)		
	441		Средства за опрема	100.000	
		198	Други АВР		100.000
			(Платени принтери)	6.667	
		900	Деловен фонд		6.667
		029	Исправка на вредност на материјални средства		
			(Пресметана амортизација за 2024)		

Непрофитна организација „Тест АА“ со одлука за набавка на принтери во текот на месец август 2024 година, набавила принтери во износ од **100.000** денари. Фактурата е платена. Трошокот за амортизација започнува да се пресметува од прв ден на нареден месец.

Пресметки на Амортизација:
 Набавна вредност 100.000
 Стапка на амортизација 20%
 Месеци за пресметка 4
 (100.00 x 20% = 20.000,00 ден.)
 (20.000 : 12м x 4м = 6.667,00 ден.)

- ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА -

ПРИМЕР 5- НАБАВКА НА КАНЦЕЛАРИСКИ МАТЕРИЈАЛ

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	310		Материјали на залиха	5.000	
		900	Деловен фонд		5.000
	198		Други АВР	5.000	
		220	Добавувачи		5.000
			(Набавени принтери по фактура)		
	400		Потрошени материјали	5.000	
		198	Други АВР		5.000
		220	Добавувачи	5.000	
		100	Жиро сметка		5.000
			(Платена фактура)		

Организацијата “Тест АА” набавила канцелариски материјал во износ од 5.000 денари. За истото добило фактура и извршило уплата во истиот ден.

ПРИМЕР 6- ПРИХОДИ

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	296		Дел од вишок на приходи за пренос на наредна година	100.000	
		770	Пренесен дел од вишокот на приходите од претходната година		100.000
	101		Благајна	400.000	
		730	Приходи од членарини, подароци и додаоци		400.000
	100		Жиро сметка	400.000	
		101	Благајна		400.000
			(Наплатена членарина за 2022г.)		
	101		Благајна	400.000	
		730	Приходи од членарини, подароци и додаоци (За примена донација)		400.000
	120		Побарувања од купувачи	500.000	
		296	Дел од вишок на приходи за пренос на наредна година		500.000
			(По фактура за услуги која не платена)		

Согласно Билансот на приходи и расходи во текот на 2024 година Здружението на граѓани “Тест АА” во текот на 2024 година ги има остварено следните приходи:

Пренесен дел на вишок на приходи од 2023 во 2024	100.000
Наплатена членарина за 2024 година	400.000
Добиеени средства од донација во 2024 година	400.000
Доставена ф-ра за услуги до 31.01.2025, кои не се наплатени	500.000

ПРИМЕР 6- ПРИХОДИ ОД ЧЛЕНАРИНИ

	Кonto		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	100		Жиро сметка	40.000	
		730	Приходи од членарини, подароци и додаоци (Наплатена членарина)		40.000
	100		Жиро сметка	20.000	
		730	Приходи од членарини, подароци и додаоци		20.000

Здружението “Тест АА” од Јавното претпријатие “Тест ББ” добило донација во износ од 20.000 денари. Во истиот месец здружението успеало да собере и приходи од членарини од своите членови во износ од 40.000 денари.

- ПРИРАЧНИК ЗА ГОДИШНА СМЕТКА -

ПРИМЕР 7- НАБАВКА НА СИТЕН ИНВЕНТАР

	Конто		Опис	Износ	
	Должи	Побарува		Должи	Побарува
1	361		Ситен инвентар во употреба	3.000	
		900	Деловен фонд		3.000
	198		Други АВР	3.000	
		220	Добавувачи		3.000
			(Набавен телефон)		
		900	Деловен фонд	3.000	
		365	Исправка на вредност на ситен инвентар		3.000
			(100% отпис при ставање во употреба)		
	101		Благајна	3.000	
		1009	Сметка-преодна		3.000
			(Платена фактура)		
	4006		Отпис на ситен инвентар	3.000	
		198	Други АВР		3.000
			(Платена фактура)		
		220	Добавувачи	3.000	
		101	Благајна		3.000
			(Платен телефон)		

За потребите на Здружението “Тест АА” набавен е телефон во вредност од 3.000 денари. Истиот согласно политиките на здружението е отпишан. Фактурата е платена.